

Regeringens proposition

2002/03:64

Kapitaltillskott till Teracom AB

Prop.
2002/03:64

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 13 mars 2003

Göran Persson

Leif Pagrotsky
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att Teracom AB skall ges ett villkorat kapitaltillskott om 500 mkr som skall återbetalas vid den tidpunkt som de finansiella målen för företaget uppnåts.

Innehållsförteckning

Prop. 2002/03:64

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Behovet av kapitaltillskott	6
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2003.....	9

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2002/03:64

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att, inom den ram som för 2003 anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet, besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB.

2 Ärendet och dess beredning

Teracom AB är ett statligt ägt aktiebolag (tidigare Svensk Rundradio AB) som bildades den 1 juli 1992 efter beslut av riksdagen (prop. 1991/92:140, bet. 1991/92:KrU28, rskr. 1991/92:329) och som övertog den verksamhet med utsändning av rundradio som tidigare bedrevs inom Televerket. Enligt bolagsordningen skall bolaget bedriva utsändning och överföring av radio- och TV-program. Bolaget skall vidare utveckla, marknadsföra och utföra andra tjänster med stöd av resurser som har byggts upp för radio- och TV-verksamheten eller som på annat sätt är förenliga med verksamheten inom radio- och TV-området. År 2002 var omsättningen i koncernen Teracom AB drygt 1 800 miljoner kronor och antalet anställda ca 900.

Teracom AB skall medverka till att de mediepolitiska målen om mångfald och tillgänglighet uppnås. Det innebär bl.a. att tillhandahålla en distributionskanal för Sveriges Television som når stora delar av Sverige, samt att verka för att i marknätet skapa ett rikt utbud av TV- och radio-kanaler som tillgodoser många olika smakriktningar. Därutöver utgör marknätet en viktig informationskanal till svenska folket vid händelse av höjd beredskap.

Innan Teracom AB bildades bedrevs utsändningsverksamheten för rundradio av Televerket. När sändningsverksamheten skildes från Televerket hade ytterligare ett programföretag, TV 4, fått rätt att bedriva rikstäckande TV-sändningar. Den tidigare anslagsfinansieringen har ersatts med att de olika programföretagen köper sändningstjänster av Teracom AB. Kraven på sändarnätens räckvidd läggs fast i de olika programföretagens sändningstillstånd. I sändningstillstånden till programföretagen ställs också krav på sändningarnas tekniska kvalitet och driftsäkerhet. Programföretagen förutsätts lägga dessa krav till grund för de avtal som träffas med Teracom AB. Det finns även avtal mellan staten och Teracom AB om verksamheten under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

År 1997 beslutade riksdagen att digital marksänd TV skulle införas i Sverige. I en första etapp skulle sändningar inledas på ett begränsat antal orter i landet (prop. 1996/97:67, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178). År 2000 beslutade riksdagen att digital marksänd TV får byggas ut till att omfatta hela landet (prop. 2000/01:1, utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Utbyggnaden skall ske på marknadsmässiga grunder.

I dag finns fyra sändarnät för digital marksänd TV som når 90 procent av Sveriges bofasta befolkning. Ett femte nät når 50 procent av befolkningen.

Trots att intäkterna i Teracom AB har ökat med i genomsnitt 8 procent per år har resultatutvecklingen inte varit tillfredsställande:

År	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ¹
Intäkter (miljoner kronor)	1 229	1 276	1 336	1 549	1 618	1 800
Ökningstakt av intäkter (%)		3,8	4,7	15,9	4,5	11,3
Resultat före skatt (miljoner kronor)	115	98	68	308	-283	-232

¹ Preliminärt bokslut

Omfattande satsningar på digital-TV inklusive stora avskrivningar har resulterat i ett allt sämre resultat fram till 2001. Därefter har resultatet förbättrats på grund av ökad kostnadstäckning för utsändningen av digital TV samt minskade rörelsekostnader. Den tillfälliga förbättringen år 2000 berodde på en reavinst på 408 miljoner kronor vid försäljningen av aktierna i intressebolaget Nordiska Satellit AB.

Teracom AB:s ekonomiska problem har uppkommit som en följd av stora investeringar i infrastruktur samt en investering i dotterbolaget Boxer TV-Access AB. Detta har fått till följd att bolagets finansiella situation är mycket ansträngd i dag trots att intäkterna ökar och lönsamheten förbättras på sikt.

Investeringarna i de digitala TV-näten beräknas fullt genomförda uppgå till ca 1 500 miljoner kronor. Därav hade Teracom AB vid utgången av 2002 investerat ca 1 300 miljoner kronor. Vidare har bolaget investerat ca 150 miljoner kronor på utbyggnad av nät för distribution av digital radio. De sammanlagda nyinvesteringarna i digitala nät har därmed uppgått till ca 1 450 miljoner kronor. Därtill kommer löpande investeringar i övriga nät och infrastruktur om ca 200 miljoner kronor per år. Finansieringen av nyinvesteringarna har delvis skett med lånade medel, vilket gradvis ökat bolagets skuldsättning.

De sammanlagda investeringarna per år redovisas nedan (miljoner kronor)

År	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Totala investeringskostnader enligt årsredovisning	420	529	358	546	807	181

Totalt uppgår koncernens anläggningstillgångar, dvs. koncernens samlade investeringar efter avdrag för avskrivningar, till knappt 3 000 miljoner kronor.

De senaste årens kraftigt försämrade lönsamhet i Teracomkoncernen kan bl.a. hänföras till försäljningen av digitala TV-tjänster i dotterbolaget Boxer TV-Access AB. Detta bolag ägs till 70 procent av Teracom AB och till 30 procent av Livförsäkringsaktiebolaget Skandia. Boxer TV-Access AB:s affärsverksamhet har initialt lett till omfattande förluster. Investeringen i Boxer TV-Access AB har resulterat i en abonnentbas som vid utgången av 2002 uppgick till 140 000 betalande abonnenter.

De omfattande nyinvesteringarna i såväl infrastruktur som abonnentstock i dotterbolaget Boxer TV-Access AB har medfört att Teracom AB i

dag har en svag finansiell ställning. Bolaget har ca 1 500 miljoner kronor i krediter från olika kreditinstitut men uppfyller inte längre alla kreditvillkor som har ställts upp. Kreditinstituten kräver bl.a. att soliditeten, dvs. det egna kapitalets andel av balansomslutningen i koncernen, skall uppgå till minst 25 procent (30 procent i moderbolaget).

År	2000	2001	2002 ¹
Soliditet i Teracomkoncernen	42 %	26 %	20 %

¹ Preliminärt bokslut

Bolaget har bedömt att investeringarna i såväl infrastruktur som abonnenter kommer att leda till ett behov av en förstärkning av det egna kapitalet. År 2001 begärde därför Teracom AB ett kapitaltillskott av ägaren.

Vid en extra bolagsstämma i Teracom AB i november 2001 gav ägaren styrelsen direktiv om att genomföra en omstrukturering som innebär en ökad koncentration på kärnverksamheten. Som kärnverksamhet angavs utsändning till allmänheten av radio- och TV-program som är tillgängliga i hela eller större delen av landet utan kostnad. Beroende på omständigheterna kan utsändningarna ske med såväl analog som digital teknik. Enligt direktivet skall bolaget utgå från en kostnadsbaserad prissättning för kärnverksamheten. Övrig kompletterande verksamhet skall fortsatt genomföras med lägre risk och avsevärt mindre behov av egna investeringar. Omstruktureringarna beräknas resultera i att kostnaderna minskar med 150 miljoner kronor per år. Full besparingseffekt förväntas emellertid uppnås först år 2004.

För att lösa Teracom AB:s kapitalbehov bemyndigade riksdagen regeringen att utfärda en kreditgaranti till Teracom AB intill ett belopp om 2 000 miljoner kronor och med en löptid till utgången av 2002 (prop. 2001/02:76, bet. 2001/02:KrU7, rskr. 2001/02:149). Regeringen har gett Riksgäldskontoret i uppdrag att på framställning av Teracom AB utfärda garantin. Någon garanti har dock inte begärts av Teracom AB.

Frågan om kapitaltillskott till Teracom AB är av sådan karaktär att regeringen inte ansett att det har förlegat behov av att inhämta yttranden och upplysningar från myndigheter, sammanslutningar eller enskilda.

3 Behovet av kapitaltillskott

Regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att, inom den ram som för 2003 anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet, besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen bedömer att Teracom AB har en stark marknadsställning i framtidens distribution av ljud och rörliga bilder över hela landet tack vare omfattande investeringar. Därutöver

uppfyller Teracom AB viktiga uppgifter i totalförsvaret. Sammantaget utgör Teracom AB en av landets viktigaste aktörer som ägare av infrastruktur för TV- och radiosändningar.

Regeringen räknar med att en förbättrad finansiell uppföljning, ytterligare besparingar, tydligare uppdelning mellan olika delar av verksamheten samt ett bättre utnyttjande av den befintliga organisationen kommer att resultera i tillfredställande avkastning. Genom utökade krav på ekonomisk styrning får ägaren även möjlighet att snabbt vidta åtgärder för att de finansiella målen skall uppfyllas.

För att verksamheten skall kunna utföras och utvecklas krävs ett kapitaltillskott som återställer den finansiella balansen i företaget då det finns en risk för att bolaget annars hamnar i en finansiellt besvärande situation som försvårar bolagets verksamhet och uppdrag. Regeringen bedömer att ett belopp om högst 500 miljoner kronor är nödvändigt för att återställa soliditeten till den nivå som krävs för att bolaget skall kunna uppfylla sina åtaganden samt till fullo dra nytta av redan gjorda investeringar. Regeringen har övervägt storleken på kapitaltillskottet utifrån en analys av Teracom AB:s framtida förutsättningar där hänsyn har tagits till såväl identifierade risker som externa kreditgivares krav.

Efter ett kapitaltillskott på 500 miljoner kronor uppgår soliditeten till ca 30 procent år 2003 i Teracomkoncernen. Givet detta kapitaltillskott samt med hänsyn tagen till av regeringen identifierade intäktsrisker, förväntas soliditeten i Teracomkoncernen utvecklas enligt nedanstående tabell utifrån företagets affärsplan som granskats av regeringen.

År	2002 ¹	2003 ²	2004 ²	2005 ²
Resultat före skatt (miljoner kronor)	-232	-100	45	152
Soliditet i Teracomkoncernen	ca 20 %	30 %	32 %	37 %

¹ Preliminärt bokslut

² Prognos

Soliditeten kommer från och med 2004 att förbättras löpande tack vare egna vinstmedel, vilket gör det möjligt att återbetala kapitaltillskottet från och med 2006 då koncernen beräknas ha goda finanser.

Regeringen har även övervägt ett kapitaltillskott på 400 miljoner kronor men kommit fram till att detta är otillräckligt, då följande scenario uppstår:

År	2002 ¹	2003 ²	2004 ²	2005 ²
Resultat före skatt (miljoner kronor)	-232	-102	40	147
Soliditet i Teracomkoncernen	ca 20 %	27 %	29 %	33 %

¹ Preliminärt bokslut

² Prognos

Genom ett kapitaltillskott på 400 miljoner kronor ökar soliditeten till 27 procent, vilket är en mycket liten buffert i förhållande till de externa

kreditgivarnas kreditvillkor om 25 procent. Teracom AB:s långsiktiga koncernmål för soliditet uppgår till 35 procent. Behovet av en tillräcklig buffert grundar sig även på kreditgivarnas krav på lönsamhet. Genom att Teracom AB under 2003 väntas uppnå fortsatt svag lönsamhet, behöver denna brist kompenseras med en starkare balansräkning. Via ett tillskott på 500 miljoner kronor uppskattar regeringen att bolaget uppnår en tillräckligt stark finansiell ställning för att överbrygga perioden fram till dess att Teracom AB åter börjar generera vinst. Regeringen hävdar därmed att kapitaltillskottet skall utgöra en ekonomisk brygga för att hantera kreditgivares och andra aktörers krav under en begränsad tidsperiod. Regeringen anser att ett otillräckligt finansiellt tillskott medför att ägaren kan tvingas ge bolaget ett ytterligare kapitaltillskott samt att bolagets förmåga att agera på sina definierade marknader undergrävs.

Riksdagen har för 2003 bemyndigat regeringen att intill ett belopp om 23 500 miljoner kronor ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Av förarbetena (prop. 1995/96:220 s.48 och s.96) till lag (1996:1059) om statsbudget framgår att med anläggningstillgångar avses inte bara materiella anläggningstillgångar utan även immateriella och finansiella anläggningstillgångar t.ex. datorprogram och aktier. Regeringen bedömer att det här aktuella kapitaltillskottet utgör en sådan anläggningstillgång som får finansieras med lån i Riksgäldskontoret. Regeringen avser därför ta upp ett lån i Riksgäldskontoret för att finansiera det villkorade kapitaltillskottet. Ett sådant lån ryms inom den ram som riksdagen beslutat. Räntan för lånet kommer att belasta det inom utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 38:20 *Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m.*

I förhållande till EG-fördragets regler om statligt stöd kan ett kapitaltillskott ges om staten agerar på ett sätt som skulle accepteras av en privat investerare som arbetar på normala marknadsmässiga villkor, den s.k. marknadsekonomiska investerarprincipen. Staten måste därvid jämföras med en privat investerare som har en mer långsiktig syn på lönsamhet. En sådan investerare kan således satsa kapital för att säkra överlevnaden för ett företag som drabbas av tillfälliga svårigheter men som beräknas bli lönsamt igen, se bl.a. EG-domstolens mål C-301/87 Boussac (1990), C-303/88 Italien mot kommissionen (1991), C-305/89 Italien mot kommissionen (1991), C-42/93 Spanien mot kommissionen (1994) och de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92 Spanien mot kommissionen (1994). Det föreslagna kapitaltillskottet kan inte antas utgöra statsstöd i EG-fördragets mening. Teracom AB skall så snart dess finansiella ställning har stärkts och de finansiella målen för företaget uppnåtts återbetala kapitaltillskottet och därefter ge utdelning till staten.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2003

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Winberg, Ulvskog, Lindh, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Bodström, Karlsson J. O., Sommestad, Karlsson H., Lund, Andnor, Johansson, Hallengren, Björklund

Föredragande: Statsrådet Leif Pagrotsky

Regeringen beslutar proposition 2002/03:64 Kapitaltillskott till Teracom AB